

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33Dz/8/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200039
Dátum vydania rozhodnutia: 21. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200039.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a sudcov Mgr. Kristíny Babiakovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., o odvolaní navrhovateľa vedenom pod sp. zn. 31D/5/2021 vo veci disciplinárne obvinenej JUDr. J. I., sudkyne Krajského súdu v J., v konaní o námietke zaujatosti navrhovateľa proti predsedníčke disciplinárneho senátu JUDr. Zdenke Reisenauerovej, takto

r o z h o d o l :

Predsedníčka disciplinárneho senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Zdenka Reisenauerová n i e j e v y l ú č e n á z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/5/2021 podľa § 32 ods. 1 Trestný poriadok v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z.z. Disciplinárny súdny poriadok.

O d ô v o d n e n i e

1. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, notárov a súdnych exekútorov je s účinnosťou od 1. decembra 2021 upravené zákonom č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov [disciplinárny súdny poriadok (ďalej aj ako „DSP“)].

2. Na základe odvolania navrhovateľa - predsedu Krajského súdu v Bratislave prebieha na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 31D/5/2021 odvolacie konanie (vec pôvodne vedená pod spisovou značkou 2Dso/2/2020) proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu sp. zn. 4Ds/3/2018 zo dňa 18. decembra 2019, ktorým bola disciplinárne obvinená oslobodená. Podľa rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu na kalendárny rok 2021 bola vec elektronickou podateľňou pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do súdneho oddelenia 31D, v zložení riadiaci predseda disciplinárneho senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová, sudcovia Mgr. Michal Novotný a prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., prísediaci sudcovia JUDr. Diana Treščáková a doc. JUDr. Marián Giba, PhD.

3. Senátu 33Dz bola dňa 15. marca 2022 predložená na rozhodnutie námietka zaujatosti navrhovateľa proti predsedníčke disciplinárneho senátu 31D JUDr. Zdenke Reisenauerovej.

4. Navrhovateľ v námietke zaujatosti uviedol, že vo veci sp. zn. 9Sp/8/2013 vedenej na Krajskom súde v Bratislave, v ktorej prietahy sa obvinenej sudkyňi kladú v disciplinárnom konaní za vinu, JUDr. Zdenka Reisenauerová ako členka senátu Najvyššieho súdu SR rozhodovala o odvolaní v rámci štandardného inštančného postupu (sp.zn. 7So/4/2018). Z tohto dôvodu podľa navrhovateľa existujú objektívne dôvody, pre ktoré by mala byť z prejednávania disciplinárneho postihu v tejto veci vylúčená.

5. Predsedníčka disciplinárneho senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová k predloženej námietke zaujatosti uviedla, že najvyšší súd uznesením zrušil rozhodnutie obvinenej a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Podľa sudkyne skutočnosť, že ako členka senátu nadriadeného súdu konala a rozhodovala vo veci, v ktorej navrhovateľ vytyka obvinenej prietahy, nie je dôvodom, s ktorým zákonodarca spája vylúčenie pre zaujatosť. Doplnila, že k veci ako ani k účastníkom nemá žiadny pomer, ktorý by mohol spochybniť jej nezaujatosť.

6. Podľa § 4 DSP, ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcovi, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodovaní súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania.

7. Podľa § 24 ods. 2 DSP o námietke zaujatosti a o oznámení predsedu disciplinárneho senátu, sudcu disciplinárneho senátu alebo prísediacich a o ich zaujatosti rozhoduje trojčlenný senát najvyššieho správneho súdu určený náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti do siedmych dní od predloženia veci.

8. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

9. Najvyšší správny súd podľa § 24 ods. 2 DSP, § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 DSP posúdil námietku zaujatosti navrhovateľa a uvádza, že účelom uvedenej právnej úpravy je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedených ustanovení je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), (ii) k účastníkom konania (o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu tak pozitívneho alebo negatívneho), (iii) k zástupcom účastníkov konania.

10. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci.

11. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k účastníkom tohto konania. K záveru o tom, že sudca je vylúčený, ale nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

12. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa

neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

13. Existencia neustrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. III. ÚS 16/00).

14. Neustrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Neustrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci“.

15. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne neustranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a neustranne.

16. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým sú stanovené ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

17. V tejto súvislosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na neustranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania neustranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky neustrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

18. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko neustrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a neustranne rozhodovať.

19. Ako vyplýva z vyjadrenia predsedníčky senátu v prejednávanej veci, subjektívne nevidí dôvod na jej vylúčenie z rozhodovania a necíti sa byť zaujatá. Najvyšší správny súd preto pristúpil k posudzovaniu objektívneho hľadiska novej zaujatosti predsedníčky senátu z dôvodu toho, že ako členka senátu nadriadeného súdu rozhodovala o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému vo veci, v ktorej prieťahy sa obvinenej sudkyňi kladú v disciplinárnom konaní za vinu.

20. Najvyšší správny súd poukazuje na to, že navrhovateľ v podanej námietke zaujatosti bližšie neuviedol, či má pochybnosti o nezaujatosti predsedníčky senátu z dôvodu jej pomeru k veci alebo osobám zúčastneným na konaní. Vzhľadom na charakter podanej námietky sa najvyšší správny súd zameril na posudzovanie pomeru predsedníčky senátu k prejednávanej veci, keďže pomer k účastníkom nebol v námietke ani naznačený.

21. Podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 4 DSP dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo o iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia. Naopak sudca je vylúčený z konania, ak sa v

prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca na súde vyššieho stupňa alebo naopak (§ 31 ods. 4 Trestného poriadku).

22. Na základe uvedeného najvyšší správny súd konštatuje, že predsedníčka disciplinárneho senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová sa nezúčastnila ako sudkyňa na rozhodovaní v disciplinárnej veci na súde nižšieho či vyššieho stupňa, ale v správnom súdnictve posudzovala otázku zákonnosti vydaného súdneho rozhodnutia v intenciách podaného odvolania (išlo o konanie o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava o nároku na úrazovú rentu podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení). Dôvody na vylúčenie sudkyne by boli dané jedine v tom prípade, ak by predmet konania na súde vyššieho alebo nižšieho stupňa bol totožný s predmetom prejednávanej veci, teda posúdenie disciplinárneho návrhu proti disciplinárne obvinenej z dôvodu prierahov v konaní. Vzhľadom na to, že v konaní v rámci správneho súdnictva je predmetom konania posúdenie zákonnosti správneho rozhodnutia a nie posúdenie disciplinárnej zodpovednosti sudcu, dané konania nemajú rovnaký predmet konania, a preto podľa najvyššieho správneho súdu nie je námietka zaujatosti dôvodná.

23. Podľa najvyššieho správneho súdu postup sudkyne v predchádzajúcom konaní v rámci správneho súdnictva a jej právny názor, ktorý v rozsudkoch zaujala, nemôžu bez ďalšieho spochybníť jej nestrannosť a byť dôvodom na jej vylúčenie v rozhodovaní v disciplinárnom konaní, ktorého predmetom je disciplinárna zodpovednosť sudcu za spôsobené prierahy v správnom súdnictve, keďže v rozhodovacej činnosti sudcu sa práve prejavuje jeho nezávislosť.

24. Najvyšší správny súd preto uzavrel, že predsedníčka disciplinárneho senátu JUDr. Zdenka Reisenauerová nie je vylúčená z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/5/2021.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.